

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija za člane 11-2011 10. februar 2011

Zaključki voditeljev EU na vrhu EU o energiji

Voditelji članic EU so se sestali na vrhu v Bruslju. Osrednja tema na dnevnem redu je bila energija in inovacije. Najpomembnejši sklep na področju energije je, da bodo članice EU do leta 2014 zaključile vzpostavljanje skupnega trga za energijo. To pomeni, da ne bo več ovir za prost pretok električne energije in plina med članicami EU. A do takrat bo treba opraviti še veliko dela. Članice bodo morale pospešiti prenos predpisov iz drugega in tretjega energetskega svežnja v svoj nacionalni pravni red in dograditi bo treba daljnovode in plinovode in tudi stikališča za čezmejne povezave omrežij, ki bodo nemoten pretok omogočili.

Voditelji so sklenili, da je za vzpostavitev notranjega trga do leta 2014 potrebno, da nacionalni regulatorji in operatorji prenosnih sistemov v sodelovanju z agencijo za sodelovanje energetskih operaterjev ACER, ki ima sedež v Ljubljani, pospešijo delo v zvezi s povezovanjem trgov, smernicami in omrežnimi kodami, ki se bodo uporabljale za vsa evropska omrežja. Države članice naj skupaj z evropskimi organi za standardizacijo in industrijo pospešijo delo, da bi do sredine leta 2011 sprejeli tehnične standarde za sisteme za polnjenje električnih vozil, do konca leta 2012 pa za pametna omrežja in števec.

Da bi lahko dogradili potrebno infrastrukturo, je treba na podlagi sklepov voditeljev poenostaviti in izboljšati postopke za izdajo dovoljenj, upoštevajoč nacionalne pristojnosti in postopke. Kako to izvesti, mora predlog pripraviti Evropska komisija. Voditelji so podprli tudi različne pobude držav članic za integracijo trgov in omrežij na regionalni ravni. Po letu 2015 nobena držav članica EU ne bi več smela biti izolirana od evropskih plinskih in električnih omrežij, niti ne bi smelo pomanjkanje ustreznih povezav ogroziti njene energetske varnosti.

Voditelji računajo, da bodo večino stroškov za dograditev infrastrukture pokrila zasebna podjetja, oziroma trg. Te stroške bodo podjetja dobila povrnjene prek tarif, ki jih bodo zaračunala porabnikom. Zato bo ključnega pomena vzpostavitev regulativnega okvira, ki bo privlačen za naložbe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti preglednemu in nediskriminatornemu določanju višine tarif. Te bodo morale biti skladne s finančnimi potrebami in zagotavljati ustrezno razporeditev stroškov pri čezmejnih naložbah. Za nekatere ključne projekte, ki jih je potrebno izvesti z vidika zanesljive oskrbe/solidarnosti, a ne bodo pritegnili dovolj sredstev na trgu, pa bo potrebno zagotoviti javne vire financiranja, da bi prek njih pritegnili zasebna sredstva.

Takšne projekte bi bilo treba izbrati na podlagi jasnih in preglednih meril. Evropska komisija mora do junija 2011 pripraviti poročilo, kateri projekti bodo najverjetneje potrebni in ali so zanje zagotovljena finančna sredstva ali ne. Evropski komisar za energijo Günther Oettinger se zavzema za financiranje strateških projektov, za katere ne bo mogoče dobiti dovolj zasebnih sredstev, z izdajo evropskih infrastrukturnih obveznic. Vztrajati namerava tudi, da bi nekaj denarja za te projekte zagotovili v proračunu EU v obdobju od leta 2014 do 2020.

Po razpravi, ali v EU dopustiti nekonvencionalno pridobivanje plina (fracing – pridobivanje plina z razstreljevanjem kamnin in vbrizgavanjem kemikalij v zemljo) in nafte (pridobivanje nafte iz naftnega

škrlavca), so voditelji sklenili, da bi bilo treba oceniti potencial Evrope za trajnostno pridobivanje in uporabo konvencionalnih in nekonvencionalnih (plin in naftni skrilavec) virov fosilnih goriv.

Z naložbami v energetske učinkovitost se ob nizkih stroških povečuje konkurenčnost in spodbuja zanesljiva in trajnostna oskrba z energijo, so sklenili voditelji. Vse države članice nameravajo od 1. januarja 2012 v vsa javna naročila za ustrezne javne zgradbe in storitve med pogoje za izbiro najugodnejšega ponudnika vključiti standarde energetske učinkovitosti. Evropska komisija mora narediti pregled uresničevanja nacionalnih akcijskih načrtov za energetske učinkovitosti za celotno energetske verige, v njem mora navesti uspešnost izvajanja ukrepov do leta 2013 in predlagati potrebne ukrepe, če bo ocenila, da je to potrebno. Komisija prav tako mora okrepiti sodelovanje z državami članicami pri izvajanju direktive o obnovljivih virih energije, zlasti kar zadeva usklajevanje nacionalnih programov za spodbujanje rabe obnovljivih virov energije.

Od Evropske komisije voditelji pričakujejo tudi nove pobude za pametna omrežja, vključno s tistimi, ki so povezana z razvojem čistih vozil, shranjevanjem energije, biogorivi in energetske varčnimi rešitvami za mesta. EU in države članice morajo po njihovem mnenju bolj usklajevati svoje dejavnosti, da bi na ravni EU pri odnosih s ključnimi državami proizvajalkami, tranzitnimi državami in državami odjemalkami lahko zagotovili večjo skladnost. Države članice nameravajo od 1. januarja 2012 Komisijo obveščati o vseh novih in že obstoječih dvostranskih energetskih sporazumih s tretjimi državami. Komisija bo te informacije dala na voljo vsem drugim državam članicam ob upoštevanju potrebe po zaščiti poslovno občutljivih informacij. Evropa mora po oceni voditeljev povečati raznolikost svojih poti in virov oskrbe.

Udeleženci razprave, ki so jo pred vrhom EU o energiji organizirali na evropskem združenju za vetrno energijo (EWEA) v Bruslju, pa so opozarjali, da EU čez deset let na energetskem trgu čakajo enake težave, kot jih ima zdaj z evrom, če ne bo poskrbela za poenotenje nacionalnih trgov. Ker vsaka država članica vidi le sebe, zdaj Nemci sprejemajo načrte in predpise, ki niso skladni s tistimi, ki jih sprejemajo Francozi, ti pa niso skladni z britanskimi predpisi... S 27 različnimi zakonodajami skupnega trga ni mogoče vzpostaviti. Nekdo mora zato sprejeti vlogo vodje pri vzpostavljanju skupnega energetskega trga. Pričakovati bi bilo, da bi to bila Evropska komisija.

Njen predstavnik se je s tem strinjal, a je hkrati tudi povedal, da je mnenja 27 članic zelo težko uskladiti, saj niti tistega, kar same potrdijo, niso pripravljene izvajati. To se najbolje kaže pri prenosu direktiv v nacionalni pravni red. Veliko članic v svoj pravni red še ni preneslo direktiv iz drugega energetskega svežnja, čeprav rok poteče že čez nekaj mesecev, nič bolje ne kaže pri prenosu direktiv iz tretjega svežnja.

Christian Kjaer iz združenja EWEA je dejal, da so se razmere na področju energetike v zadnjih 40 letih zelo spremenile. Pred 40 leti so bili na voljo le 3 viri (premog, nafta, voda), danes jih je na voljo okrog 15. Zdaj je čas za spremembe tudi zato, ker bo treba v prihodnjih 10 do 15 letih zaradi izteka dobe obratovanja nadomestiti kar 50 odstotkov evropskih elektrarn, EU načrtuje do leta 2050 uvedbo nizkoogljičnega gospodarstva. Ukrepiti je treba začeti že zdaj, zato je čas, da voditelji preidejo od besed k dejanjem, kajti tako kot brez cest in železniških tirov ni mogoč transport blaga, brez infrastrukture, ni mogoča oskrba z energijo. Prav je, da voditelji razmišljajo dolgoročno, saj so investicije na področju energetike dolgoročne, a to ne sme biti zgolj izhod, da se lahko izognejo aktualnim problemom.

Razpravljavci so se strinjali, da energetske infrastrukture ni mogoče graditi mimo volje ljudi, ki se vse bolj glasno upirajo, ker tovrstnih objektov nočejo imeti na svojem dvorišču. Treba je najti rešitev, ki bo omogočila, da postopki ne bodo trajali deset ali več let, ne pride pa v poštev kitajski model, kjer ljudje nimajo nobene besede. Strinjali so se tudi, da je treba dosledno uveljaviti drugi in tretji energetske svežnji, četrti ni potreben. Poglobljena razprava bo potrebna tudi še o financiranju infrastrukture, ki jo je treba dograditi za vzpostavitev skupnega energetskega trga.

Koristne informacije:

- Sklepi voditeljev članic EU na vrhu EU:
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/SL/ec/119190.pdf

- Spletna stran Evropske komisije o energiji:
http://ec.europa.eu/energy/index_en.htm

Pripravila:
Darja Kocbek